

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

ΚΕΙΜΕΝΟ 1^ο

Το σπαρακτικό κλάμα του μικρού παιδιού που αποχαιρετά τον πατέρα του

Ο πόλεμος στην Ουκρανία δεν είναι μόνο οι βομβαρδισμοί, τα τανκς, οι μάχες σώμα με σώμα. Είναι και τα παιδιά που γίνονται προσφυγόπουλα και φεύγουν από το σπίτι τους, είναι και τα παιδάκια που σπαραάζουν επειδή ο πατέρας φεύγει για το μέτωπο. Κανείς δεν ξέρει εάν θα επιστρέψει και κανείς δεν ξέρει όταν επιστρέψει πώς θα βρει τους δικούς του, ζωντανούς ή νεκρούς.

Το γοερό κλάμα ενός μικρού παιδιού που αποχαιρετά τον πατέρα του, θα μπορούσε να είναι όλη η εικόνα του πολέμου στην Ουκρανία. Το παιδάκι σπαραάζει από το κλάμα. Ο πατέρας το έχει στην αγκαλιά του και του μιλάει ήρεμα και με χαμόγελο για να το κάνει να ξεχαστεί. Αυτό κλαίει όλο και πιο δυνατά. Ακόμη και η αγαπημένη του σοκολάτα που σαν ταχυδακτυλουργός βγάζει ο μπαμπάς του από την τσέπη και του τη δίνει, δεν είναι ικανή να το ηρεμήσει. Το προσωπάκι του έχει ζωγραφισμένο τον φόβο που θα φύγει ο

μπαμπάς του, ενώ σαν ύστατη κίνηση, κάνει τα χεράκια του μπουνίτσες και αρχίζει να βαράει το σκληρό παγωμένο κράνος.

ΠΗΓΗ: <https://www.in.gr/2022/03/09/world/polemos-stin-oukrania-sparaktiki-stigmi-pou-mikro-paidi-apoxaireta-ton-patera-tou-pou-paei-sto-metopo/>

Ερωτήσεις (Μον. 20)

A.1. «αρχίζει να βαράει το σκληρό παγωμένο κράνος»:

Παράλληλο κείμενο:

«Επειτα στρέφεται προς το γιο του και απλώνει τα χέρια του να τον αγκαλιάσει. Εκείνος όμως αποτραβιέται τρομαγμένος στην αγκαλιά της τροφού του. Ο Έκτορας γελάει, αποθέτει την περικεφαλαία που τρόμαξε τον Αστυάνακτα, τον παίρνει στα χέρια του και τον χορεύει...» (Απόσπασμα από την Ιλιάδα)

Στο πιο πάνω παράλληλο κείμενο παρακολουθούμε την αντίδραση του μικρού Αστυάνακτα όταν βλέπει τον πατέρα του, Έκτορα, με την περικεφαλαία. Παίρνοντας αφορμή από τα πιο πάνω αποσπάσματα να σχολιάσεις σε μία παράγραφο 70 περίπου λέξεων την παιδική αντίδραση στη θέα της πολεμικής στολής. (Μον. 10)

A.2. «Βγάζει ο μπαμπάς του και του τη δίνει»:

Οι μαυρισμένες λέξεις με τη σειρά είναι (να επιλέξεις τη σωστή απάντηση):

A. αντωνυμία-άρθρο-αντωνυμία-άρθρο, **B.** άρθρο-αντωνυμία-αντωνυμία-αντωνυμία, **Γ.** άρθρο-αντωνυμία-άρθρο-αντωνυμία, **Δ.** αντωνυμία-αντωνυμία-αντωνυμία-άρθρο (Μον. 4)

Α.3. Στο κείμενο, συγκεκριμένες λεξιλογικές επιλογές ενισχύουν την πρόθεση του αρθρογράφου. Εντόπισε 3 τέτοιες λέξεις ή φράσεις και εξήγησε το ρόλο τους (**Μον. 6**)

ΚΕΙΜΕΝΟ 2^ο

«**Η μέρα που ο πόλεμος ήρθε**» (*The day the war came*), ένα ποίημα για τα ασυνόδετα παιδιά των προσφύγων από τη Συρία. Η Nicola Davies, Βρετανή συγγραφέας παιδικών βιβλίων, δημοσίευσε στην εφημερίδα *The Guardian* το ποίημα αυτό ως απάντηση στην απόφαση της κυβέρνησης της Μ. Βρετανίας να μην επιτρέψει στα ασυνόδετα παιδιά πρόσφυγες από τη Συρία να βρουν ασφαλές καταφύγιο στο Ηνωμένο Βασίλειο. Η συγγραφέας συγκινήθηκε όταν άκουσε ότι σ' ένα σχολείο αρνήθηκαν την είσοδο ενός προσφυγόπουλου με τη δικαιολογία ότι δεν υπάρχει θέση για κείνο. Το παιδί επανήλθε την επόμενη μέρα κρατώντας μια σπασμένη καρέκλα, αλλά και πάλι δεν έγινε δεκτό.

Η μέρα που ο πόλεμος ήρθε

[[ARTI news](#) / [Κόσμος](#) / 24.02.22]

Τη μέρα που ο πόλεμος ήρθε,
λουλούδια ανθίζουν στο περβάζι
γλυκά ο πατέρας μου νανούριζε τον αδελφό μου για να κοιμηθεί.
Το πρωινό μου έφτιαξε η μητέρα,
με φίλησε και πήραμε το δρόμο μαζί για το σχολείο.
Εκείνο το πρωί το μάθημα ήταν για τα **ηφαίστεια**,
Έφτιαξα και μία ζωγραφιά του εαυτού μου με φτερά.
Ύστερα, λίγο μετά το μεσημεριανό μου γεύμα
κι ενώ στον ουρανό τα σύννεφα έφτιαχναν ένα δελφίνι,

ο πόλεμος ήρθε. [...]

Ήρθε σ' όλη την παιδική χαρά,
στο πρόσωπο ήρθε της δασκάλας μου.
Τη στέγη μας έριξε κάτω,
γέμισε ερείπια την πόλη [...]
κι εγώ βρέθηκα μέσα στα κουρέλια, ματωμένη, μοναχή.
Έτρεξα. Σκαρφάλωσα σε φορτηγά, σε λεωφορεία,
διέσχισα χωράφια, δρόμους και βουνά
μέσα στο κρύο και τη λάσπη, τη βροχή [...]

Έτρεξα μέχρι εκεί που δεν μπορούσα πια να τρέξω [...]

Αλλά ο πόλεμος με είχε ακολουθήσει.
Είχε στην κατοχή του την καρδιά μου.

Περπάτησα και περπάτησα προσπαθώντας να τον διώξω μακριά μου,
προσπαθώντας να βρω μια γωνιά που εκείνος να μην έχει φτάσει.

Όμως ο πόλεμος ήταν εκεί,
σ' όλες τις πόρτες που έμεναν κλειστές κάθε φορά που εγώ βρισκόμουν στο δρόμο,
ήταν εκεί, κάθε φορά που οι άνθρωποι δεν μου χαμογελούσαν κι έφευγαν μακριά.

Ήρθα σ' ένα σχολείο.
Κοίταξα μέσα από το παράθυρο.
Είχαν ένα μάθημα για τα ηφαίστεια,
ζωγράφιζαν πουλιά και τραγουδούσαν.
Μπήκα μέσα.
Τα βήματά μου ακούστηκαν στον διάδρομο.
Έσπρωξα την πόρτα και πρόσωπα πολλά γυρίσαν να με δουν,
αλλά η δασκάλα δε χαμογελούσε.
Μου είπε, δεν υπάρχει θέση εδώ για σένα,
βλέπεις, δεν υπάρχει καμιά καρέκλα ελεύθερη να κάτσεις,
πρέπει να φύγεις.
Κι ύστερα κατάλαβα πως ο πόλεμος είχε φτάσει κι εδώ.

Γύρισα πίσω στην καλύβα,
Φαινόταν πως ο πόλεμος είχε κατακτήσει όλο τον κόσμο, όλους τους ανθρώπους.
Κάποιος μου χτύπησε την πόρτα.
Νόμισα ήταν ο αέρας.
Άκουσα όμως μια παιδική φωνή να μου μιλάει.
«Σου έφερα αυτό», μου είπε, «έτσι μπορείς να έρθεις στο σχολείο».
Ήτανε μια καρέκλα. Μια καρέκλα για μένα να καθίσω και να μάθω για τα ηφαίστεια, τους βατράχους και για να τραγουδήσω, να διώξω τον πόλεμο από την καρδιά μου.
Μου χαμογέλασε και είπε:
«Οι φίλοι μου έχουν φέρει κι αυτοί τις δικές τους καρέκλες, έτσι, όλα τα παιδιά από εδώ μπορούν να έρθουν στο σχολείο».
Από κάθε καλύβα βγήκε ένα παιδί και περπατήσαμε όλοι μαζί
σ' έναν δρόμο που οι καρέκλες είχαν σχηματίσει μια γραμμή.
Σε κάθε ένα βήμα μας τον πόλεμο σπρώχναμε μακριά.
(Ελεύθερη απόδοση: Αλκιβιάδης Κούσης)

Ερωτήσεις (Μον. 40)

B. 1. Να επιλέξεις με βάση το νόημα του κειμένου το σωστό σημειώνοντας (Σ) ή το λάθος σημειώνοντας (Λ)

- Από το πρωί εκείνης της ημέρας φαινόταν ότι θα ερχόταν ο πόλεμος.
- Ο πόλεμος δεν την άγγιζε όταν οι άνθρωποι δεν της χαμογελούσαν.
- «Έφτιαξα και μία ζωγραφιά του εαυτού μου με φτερά» Αυτό το έκανε για να διασκεδάσει τη θλίψη της που θα ερχόταν ο πόλεμος.
- Η δασκάλα δε χαμογελούσε γιατί δεν ήθελε το προσφυγόπουλο.
- Τα παιδιά καταλαβαίνουν καλύτερα τις ανάγκες των άλλων παιδιών, όπως φαίνεται μέσα στο ποίημα. (Μον. 10)

- B.2.** Να δώσεις ένα δικό σου τίτλο στο ποίημα που να αποδίδει κατά τη γνώμη σου καλύτερα το περιεχόμενο του ποιήματος. Αιτιολόγησε την επιλογή σου. (Ο τίτλος μπορεί να είναι μεταφορικός ή κυριολεκτικός). **(Μον. 10)**
- B.3.** «Εκείνο το πρωί το μάθημα ήτανε για τα **ηφαίστεια**», «Είχαν ένα μάθημα για τα **ηφαίστεια**»: Να δικαιολογήσεις τη σύμπτωση στο μάθημα που διδασκόταν πριν και μετά τον πόλεμο. (40-50 περίπου λέξεις) **(Μον. 8)**
- B.4.** Στο ποίημα εμφανίζεται εναλλαγή αρνητικών και θετικών συναισθημάτων. Σε ποιο σημείο εντοπίζεις την κορύφωση των θετικών συναισθημάτων; **(Μον. 5)**
- B.5.** «κι ενώ στον ουρανό τα σύννεφα έφτιαχναν **ένα δελφίνι ... Ο πόλεμος ήρθε**». Στο απόσπασμα αυτό βλέπουμε (να επιλέξεις τη σωστή απάντηση):
Α. Αντίθεση ειρήνης και πολέμου, Β. Τον ουρανό που προμηνύει βροχή, Γ. Το δελφίνι σύμβολο της ελευθερίας, Δ. Το δελφίνι είναι φίλος με τον άνθρωπο. **(Μον. 3)**
- B.6.** «Σου έφερα αυτό», μου είπε, «έτσι μπορείς να έρθεις στο σχολείο». Ποιο σημείο στίξης χρησιμοποιεί ο συγγραφέας στα λόγια του παιδιού και γιατί; **(Μον. 4)**

Γ. ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΛΟΓΟΥ **(Μον. 40)**

«Χρειάζεται να δοθεί ένα τέλος σε αυτόν τον πόλεμο (της Ουκρανίας) για χάρη των παιδιών. Τα παιδιά χρειάζονται ειρήνη για να ανακτήσουν την παιδική τους ηλικία, να επιστρέψουν στην κανονικότητα και να αρχίσουν να θεραπεύονται από τη φρίκη του πολέμου», δηλώνει η εκτελεστική διευθύντρια της UNICEF, Κάθριν Ράσελ.

Στα πλαίσια εκδηλώσεων που πραγματοποιεί ο Δήμος σας με αφορμή την άφιξη προσφύγων-παιδιών από την εμπόλεμη Ουκρανία, καλείσαι να μιλήσεις ως εκπρόσωπος του σχολείου σου. Στην ομιλία σου με θέμα «**Τα παιδιά χρειάζονται ειρήνη**» να αναπτύξεις τα δικαιώματα των παιδιών που διασφαλίζονται σε καιρό ειρήνης.

(Σημείωση: Το κείμενο του προσχεδιασμένου προφορικού λόγου σου να έχει έκταση 200- 250 λέξεις).

ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟΥΣ

1. Να μεταφέρεις **στο τετράδιό** σου όλες τις απαντήσεις.
2. Να απαντήσεις **σε όλα** τα θέματα με **όποια σειρά** θέλεις.
3. Να επιστρέψεις τη φωτοτυπία των θεμάτων με την παράδοση του γραπτού σου.
4. Κάθε τεκμηριωμένη απάντηση είναι δεκτή.
5. Ερωτήσεις διευκρινιστικές δεν υποβάλλονται μετά την αποχώρηση του πρώτου μαθητή.
6. Η διάρκεια εξέτασης είναι 1 ώρα και 30' μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
7. Δυνατή αποχώρηση μία (1) ώρα μετά την έναρξη της εξέτασης.
8. Να γράψεις τις απαντήσεις σου μόνο **με μπλε ή με μαύρο** στυλό.
9. Να μη χρησιμοποιήσεις **διορθωτικό**.